

Voorstel borging activiteiten productie medische hulpmiddelen

Inleiding

Vanaf 18 maart jl. werkt EZK (in nauwe samenwerking met RVO) op verzoek van VWS met een crisisteam van inmiddels circa 18fte aan het opzetten van productie van medische hulpmiddelen in Nederland waar een tekort dreigt. De binnengekomen voorstellen vanuit het veld enerzijds en de summier indicaties van VWS over dreigende tekorten anderzijds vormen de basis voor het handelen van dit team. In de praktijk spits het handelen zich toe op productie van beademingsapparaten, mondklappers en overige persoonlijke beschermingsmiddelen (zoals isolatiejassen) en diagnostische testen.

Inmiddels zijn de eerste resultaten zichtbaar. Ook is er meer inzicht gekomen in de vraag zelf, dit leidt momenteel tot verschillen per productcategorie. Voor sommige producten geldt dat er inmiddels geen sprake meer is van tekorten, bijvoorbeeld op het terrein van beademingsapparaten. Voor andere producten geldt dat er juist behoefte is voor verdere opschaling, bijvoorbeeld bij testen, mondklappers en isolatiejassen.

Er breekt daarom een nieuwe situatie aan voor de tijdelijke EZK/RVO crisorganisatie. In deze notitie doen we een voorstel op welke wijze de follow up vorm te geven en de activiteiten te borgen. Op dit moment vindt deze inzet vanuit de crisorganisatie plaats. Voor alle toekomstige activiteiten geldt dat er vanuit de overheid mensen en middelen ingezet moeten worden. Daarom vinden wij het van belang om hier nu duidelijke afspraken over te maken in de 'lijn'.

Huidige organisatie

Het EZK/RVO crisisteam werkt momenteel in opdracht van VWS en in samenwerking met het landelijk consortium hulpmiddelen (LCH)¹ bij het helpen opzetten van diverse initiatieven voor de productie van medische hulpmiddelen. In overleg met partners uit het bedrijfsleven, brancheverenigingen, ziekenhuizen en kennisinstellingen wordt gekeken hoe initiatieven het beste opgevolgd kunnen worden en welke ondersteuning hiervoor nodig is. Het kan hierbij gaan om het helpen opzetten van bijvoorbeeld een volledig nieuwe productielijn in Nederland maar ook om het verbinden van partijen aan elkaar waardoor een productieketen bij elkaar wordt gebracht.

Het crisisteam Productie werkt op dit moment met vier subteams (beademing; mondklappers; overige beschermingsmiddelen, testen) waarin samengewerkt wordt met de EZK/RVO mensen, ondersteuning vanuit Shell met vier personen, ondersteuning vanuit de branchevereniging (FHI en FME) en de NFU. Vanuit het LCH wordt het team bijgestaan door een centrale support organisatie.

Ieder subteam komt dagelijks bijeen voor een call. Daarnaast starten de EZK/RVO mensen elke ochtend met een gezamenlijke call om 9.00 uur. De EZK/RVO call is oa van belang voor de voorbereiding van het dagelijkse overleg dat DGBI voert met de minister Van Rijn over de stand van zaken Productie en voor de voorbereiding van de overige directe contacten tussen EZK en VWS. Wekelijks wordt een update resultaten team Productie gedeeld met VWS en het EZK crisisteam. Deze vormt input voor de wekelijkse kamerbrief.

Aanbieders, leveranciers en producenten melden zich bij het LCH via 5.1.5@nfu.nl. Bij het LCH worden de binnenkomende leads op het terrein van productie vervolgens doorgezet naar 5.1.5@lchulpmiddelen.nl waar de leads na een eerste beoordeling worden doorgeleid naar de verschillende teams met verzoek om verder op te pakken.

¹ Doel van LCH is om voor medische hulp- en beschermingsmiddelen, waar een tekort dreigt bij zorginstellingen, de inkoop gezamenlijk op te pakken. Het gaat hierbij om: FFP1, FFP2 en FFP3-maskers, chirurgische maskers, protectiejassen, spatbrillen, schorten, onderzoekshandschoenen, desinfectantia, diagnostische testen (inclusief PCR-materiaal, swabs en media). Daarnaast gaat het om medische hulpmiddelen zoals apparatuur en benodigdheden voor de intensive care, waaronder beademingsapparatuur.

Al werkende weg.....

- Veel waardering voor inzet en resultaat crisisteam productie. EZK/RVO wist vanaf 18 maart snel van start te gaan oa. door een optimale inzet en steun van haar netwerk (bedrijven / kennisinstellingen, brancheverenigingen, topsectoren etc.).
- Mandaat crisisorganisatie is onduidelijk. Er is een centrale (support) organisatie ingericht bij het LCH. Het EZK/RVO team heeft zich vanaf het weekend van 21 maart hierbij aangesloten, vanwege de nauwe relatie met inkoop (vraagkant/ inzicht specificaties) en de betrokkenheid van specialisten bij producten (oa vereniging intensivisten en triage Testen).
- Voor het uitwerken van specifieke productieafspraken komen meer aspecten om de hoek kijken dan die bij inkoop standaard worden meegenomen (oa voorfinanciering materiaal, staatsteun, garanties). Dit betekent dat VWS als opdrachtgever prominent in beeld komt voordat er een inkoopcontract kan worden opgesteld.
- De vraag naar productiecapaciteit in Nederland wisselt sterk, vooral door de onzekere aanvoer van producten uit het buitenland maar ook door politieke besluitvorming. Dit maakt op dit moment een duidelijke koers vanuit crisisteam Productie lastig. Een dagelijks overleg met minister van Rijn brengt hier enige focus in aan.
- Bij EZK en VWS is de wens om op korte termijn meer duidelijkheid te brengen in de positionering en vormgeving van de crisisorganisatie rondom de productie van medische hulpmiddelen. We zitten inmiddels in een nieuwe fase waarin de korte termijn noodsituatie voorbij lijkt. Productie NL moet politiek strategisch verder worden uitgedacht (wat willen we op de langere termijn in Nederland regelen, welke sectoren naast de zorg moeten hierin worden betrokken) en hoe kan dat geborgd worden met een ordentelijk uitvoeringsproces.
- Inkooptrajecten door de overheid zijn aan regels gebonden en vergen een transparant proces. De tekorten aan hulpmiddelen op korte termijn heeft geleid tot een aantal noodzakelijke (crisis)stappen. Voor het positioneren van een organisatie op de langere termijn is het noodzakelijk dat deze voldoende wordt geëquipeerd met kennis en capaciteit die hiervoor nodig is (oa op terrein van aanbestedingen). Dit niet goed borgen betekent een risico voor de overheid.

Voorstel doorstart

- I. De scope van de huidige crisisorganisatie beperken tot persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM). Dat betekent:
 - a. Afronding van resterende activiteiten op het vlak van beademingsapparatuur.
 - b. Voortzetting van activiteiten op het vlak van diagnostische testen onder de vlag van de LCT (olv 5.1.2e).
- II. De opgepakte leads op het terrein van PBM binnen enkele weken uitwerken tot contracten² voor de korte tot middellange termijn (i.e. insteek is 1 jaar). Daarnaast het goed afhechten van alle leads die niet meer opgevolgd gaan worden;
- III. Strategisch perspectief: het omzetten van een korte termijn aanbodsysteem naar een langere termijn vraag gestuurd systeem waarin we heel gericht nieuwe waardeketens gaan opzetten. Voorstellen daartoe zullen worden verkregen uit gerichte calls met een transparant selectieproces Dit kunnen ook calls vanuit andere sectoren zijn (bijvoorbeeld de industrie of het onderwijs).
- IV. RVO als de centrale uitvoeringsorganisatie voor nieuwe calls. Dit betekent dat verschillende organisatie specifieke calls kunnen opzetten die door RVO worden uitgevoerd. Daarnaast kan RVO gevraagd worden het inkoop- en contractbeheer van de huidige LCH organisatie over te nemen.

² Omdat de subteams verschillen in de fase waarin de leads zitten zal dit ook invloed hebben op de termijn waarin de bestaande organisatie kan worden afgeschaald. De verwachting is dat voor beademing de afschaling op korte termijn kan plaatsvinden. Voor het team Testen geldt dat zij zijn aangesloten op het LCT en hierdoor een eigen dynamiek kennen. Het team Mondmaskers en team overige beschermingsmiddelen kan verder als PBM.

- V. Goed onderbrengen van innovatieleads die door de crisisorganisatie zijn ontvangen en die op de wat langere termijn interessante productievoorstellen kunnen opleveren bij ZonMW en/of RVO.

Aandachtspunt bij het vervolg van de Productie activiteiten is de verbreding van het terrein waarvoor medische hulpmiddelen worden ingezet. Dit geldt heel specifiek voor PBM en Testen. Tot dusverre zijn de activiteiten gericht op het oplossen van capaciteitsproblemen in de zorg. De bijbehorende Productieafspraken worden gemaakt met VWS (Martin van Rijn).

Inmiddels is bijvoorbeeld besloten dat het onderwijspersoneel dezelfde testfaciliteiten krijgt als de zorgsector. En door EZK is een uitvraag gedaan naar acute nood aan PBM in vitale sectoren. De verwachting is dat bij het verder opstarten van de economie ook rekening moet worden gehouden met extra capaciteit PBM en Testen. De vraag is of de coördinatie hiervan ligt bij de Publieke Gezondheidskant van VWS (Hugo de Jong), inclusief afspraken over capaciteit, inkoop en productie.